

Бідяк Віталій Віталійович,
студент спеціальності 8.03060101 «Менеджмент організацій
і адміністрування (за видами економічної діяльності)»
економічного факультету Подільського державного
аграрно-технічного університету,
м. Кам'янець-Подільський
Науковий керівник: к.е.н., доцент Славіна Н.А.

АНТИКРИЗОВЕ УПРАВЛІННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИМ ПІДПРИЄМСТВОМ

Антикризове управління – це певним чином організований вид менеджменту, який націлений на запобігання та подолання ознак кризового стану підприємства протягом всього його життєвого циклу за допомогою добре налагоджених економічних, нормативно-правових, методологічних та інших механізмів. Сільське господарство – невід’ємна частина єдиного національного комплексу, тому його кризовий стан та дестабілізація негативно впливають на всі галузі ринкової економіки. З огляду на це актуальність антикризового управління господарствами зростає, так як швидкоплинні процеси в економіці вимагають від них стабільного економічного стану, розширення відтворення та постійної конкурентоспроможності на ринку.

Реалізація антикризового управління здійснюється за допомогою різних інструментів. Серед них можна виділити такі: інновації та інвестиції, створення антикризових груп менеджерів та інші.

Ми погоджуємось з думкою багатьох вчених, які вважають головним інструментом реалізації антикризового управління в створенні груп кризового управління (ГКУ) для управління підприємствами в кризових ситуаціях, яким загрожує банкрутство та ліквідація.

Ашуєв А.М. як інструмент антикризового управління підприємством виділяє бенчмаркінг. Бенчмаркінг має на меті освоєння механізму порівняльного аналізу ефективної роботи однієї компанії з показниками іншої, більш успішної. На його думку, саме бенчмаркінг є особливо актуальним для розвитку підприємств та фірм нашої держави в сучасних умовах, в аспекті подолання кризових явищ їхньої діяльності [1, с. 46].

Ряд авторів пропонують застосовувати аудит який стає вагомим чинником при вирішенні питань про банкрутство господарюючих суб’єктів та їхнього фінансового оздоровлення.

Проведені дослідження підтвердили доцільність використання наведених інструментів реалізації антикризового управління в сукупності. Саме їх взаємодія сприятиме виходу підприємства з кризового стану і забезпеченню досягнення поставлених цілей підприємства.

Ефективність антикризового управління забезпечується певними заходами, які покладені в його основу і повинні дати очікувані результати в організації та управлінні, зростання обсягів виробництва, поліпшення фінансового стану.

Головним критерієм ефективності програми антикризового розвитку можна вважати досягнення головної мети антикризового управління. Ця мета може різнитися залежно від ініціаторів антикризових заходів. Для власників та персоналу – це запобігання банкрутству та забезпечення фінансового оздоровлення в довгостроковому періоді; для кредиторів – повернення заборгованості.

Теорією і практикою доведено, що вплив управління на виробничі та інші процеси зростає настільки, наскільки управлінські відносини ближче до матеріального виробництва. В сучасних умовах господарювання, більшість українських підприємств слабо усвідомлюють власні проблеми, і в більшості випадків не можуть їх вміло долати.

Тому ми вважаємо, що рішення численних проблем які нависли над більшістю сільськогосподарськими підприємствами, безпосередньо можливе через формування налагодженої системи менеджменту. Мова йде про таку систему управління, яка викликана об’єктивною необхідністю та закономірностями економіки ринкового типу, що пов’язані насамперед із задоволенням індивідуальних потреб, забезпеченням зацікавленості працівників у найвищих кінцевих результатах (особливо мотиваційний чинник є значним для підвищення ефективності діяльності сільськогосподарських підприємств, оскільки головною умовою їх існування та діяльності є обов’язкова трудова участь у діяльності підприємства та всіх їх членів).

Враховуючи численність організаційно-правових форм господарювання, їхні відмінності у діяльності, неможливо розробити єдиного способу, методу для збору, обробки та аналізу виробничої та фінансової інформації з метою визначення ефективної діяльності підприємства. Але без виконання такої роботи складно забезпечити ефективне управління діяльністю господарюючого суб’єкта. Тому, для виконання даного завдання в сільськогосподарських підприємствах необхідно створити службу контролінгу.

Таким чином, можна зробити висновок про те, що для успішного подолання складних і глибоких кризових ситуацій, необхідні ефективні управлінські рішення і дії. Ефективність та результативність всіх рішень можна забезпечити за допомогою створення служб контролінгу з урахуванням теоретичних засад цільового та процесного підходів, необхідність створення яких викликана кризовим станом більшості сільськогосподарських підприємств України.

Список використаних джерел

1. Білошкурський М.В. Деякі особливості діагностики кризового стану підприємства / Білошкурський М.В. // Актуальні проблеми економіки. №3 (45). – 2005. – С. 85 - 91.
2. Васюренко О.В. Ризик як складова економічних процесів / Васюренко О.В., Таран О.В. // Фінанси України. - № 7. – 2005. – С.68-73.
3. Вербицька Г.Л. Оцінка економічного ризику /Вербицька Г.Л.// Актуальні проблеми економіки. №4 (34). – 2004. – С. 129 - 136.